

Medlemsbrev

OKTOBER 2021

greppa näringen

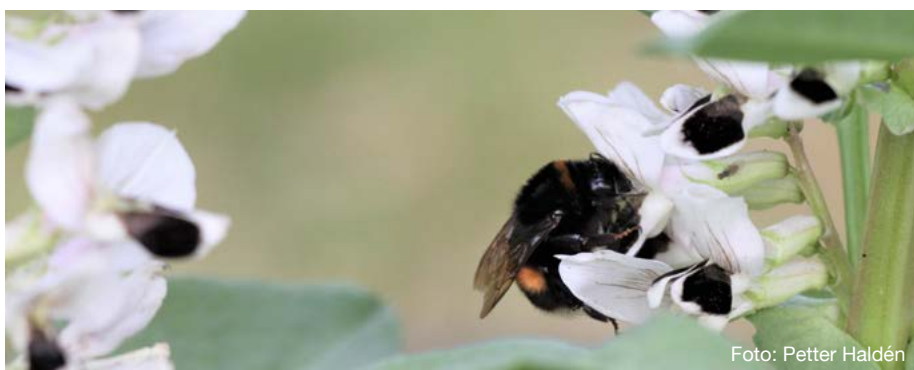

Foto: Petter Haldén

Ny rådgivning om biologisk mångfald i åkerlandskapet

Vår livsmedelsförsörjning är beroende av den biologiska mångfalden och dess ekosystemtjänster. Ett varierat och artrikt odlingslandskap får oss också att må bra. I rådgivningen "Biologisk mångfald i åkerlandskapet" hjälper rådgivare från Greppa Närings lantbrukare att hitta gårds-specifika åtgärder för att gynna den biologiska mångfalden.

Kan man tjäna pengar på biologisk mångfald?

Ja, det måste finnas en viss biologisk mångfald för att tjäna pengar överhuvudtaget. Den biologiska mångfald som "ger människan nytta och livskvalitet" kallas för ekosystemtjänster. För en odlare av raps, åkerbönor eller klöverfrö kan förekomsten av pollinatörer vara skillnaden mellan lönsam odling och olönsam. Markorganismernas nedbrytning av organiskt material till mullämnen är en annan ekosystemtjänst som är otänkbar att vara utan. Att vårda de arter som bidrar med ekosystemtjänster ligger i varje lantbrukares intresse.

Måste biologisk mångfald vara lönsam för att få finnas?

Utan tvekan är det så att den allra mesta av den biologiska mångfalden inte bidrar med "nytta och livskvalitet" till lantbrukare eller andra människor, men den har ändå ett berättigande. Sverige har skrivit under internationella överenskommelser om att biologisk mångfald ska bevaras, oavsett om det går att tjäna pengar på den eller inte.

Olika är bra

Grunden för en rik biologisk mångfald är variation inom gården såväl som mellan gårdar. Vad gäller växtnäring utgår allt miljöarbetet från markkartering och växtnärbalans. För biologisk mångfald är det istället variationen som behöver betonas. Därför finns det vid rådgivningen ett trettiotal åtgärder som lantbrukare kan välja mellan för att öka den biologiska mångfalden på gården.

Det kan till exempel vara anläggning av kantzoner, lähäckar, skalbaggsåsar, småvatten, blommande trädor och lärkrutor. I Greppa Närings rådgivning ska lantbrukaren välja minst tre av dessa till en åtgärdsplan som rådgivaren tar fram tillsammans med lantbrukaren. Förhoppningsvis blir det en bra spridning av åtgärderna inom och mellan gårdarna för så stor variation i åkerlandskapet som möjligt. "Olika är bra" är en trevlig slogan som i högsta grad är tillämplig på biologisk mångfald i åkerlandskapet.

Text: Petter Haldén

Nästa steg mot ökad hållbarhet

Jubileumsåret 2021 är ett produktivt år för Greppa Närings då vi tagit fram flera nya rådgivningar. Nu kan du som lantbrukare diskutera strategier för jordbearbetning, växtföljder och mellangrödor med Greppa Närings rådgivare i modulen "Odlingsstrategier med och utan glyfosat". Nya redskap för mekanisk bearbetning finns på marknaden som ersätter och kompletterar kemiska ogräsmedel. Frågan är ändå om vi kan fortsätta med samma grödor och mellangrödor i växtföljden med mindre tillgång till glyfosat.

Biologisk mångfald alltmer aktuell

Vi har även sjösatt en rådgivning kring vilka åtgärder som kan göras i och intill åkern för att öka den biologiska mångfalden. Det är spännande med nya aspekter i odlingen och vi hoppas att "Biologisk mångfald i åkerlandskapet" blir ett uppskattat komplement till övrig rådgivning.

Miljöåtgärder på hästgårdar

Intresset för miljörådgivningen till hästgårdar är stort och under hösten marknadsför vi rådgivningen i ridsportmedia. För att stödja rådgivningen har vi tagit fram informationskrifter om hantering av hästgödsel, som inom kort kan beställas på greppa.nu.

Vi breddar alltså vårt utbud och länsstyrelserna har nu fått besked om budget och flertalet upphandlar de nya rådgivningsmodulerna. Så jag hoppas att du tar chansen och hänger med på nästa steg i resan mot en ökad hållbarhet inom lantbruket!

Stina Olofsson

Projektledare Greppa Närings

Ökad efterfrågan på "Klimatkollen"

Greppa Näringens rådgivning "Klimatkollen" har funnits sedan 2010 och i takt med att klimatfrågan blivit allt mer aktuell har efterfrågan på rådgivningen ökat, inte minst från livsmedelsbranschen.

Jordbruket står för en inte obetydlig del av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser. Produktion av mat och foder innebär utsläpp av metan, lustgas och koldioxid som påverkar klimatet. Därför ställs det allt större krav på livsmedelsbranschen att redovisa klimatavtryck vilket i sin tur ställer krav på producenterna.

Samarbete med livsmedelsbranschen

Under 2021 har Skånemejerier tagit hjälp av Greppa Näringens rådgivning "Klimatkollen" för att godkänna sina mjölkproducenter. Rådgivarna i Skåne räcker inte till för att ta ansvar för att alla gårdar ska få rådgivningen via Greppa Näringen, men lantbrukarna har även möjlighet att beställa programmet Vera och själva lägga in sina uppgifter. Ett liknande samarbete är planerat med Norrmejerier, som i första hand tänker anlita rådgivare för beräkningarna. Även HKScan och KRAV ser gärna att lantbrukaren har gjort rådgivningen "Klimatkollen". Sammantaget gör detta att efterfrågan på rådgivningen har ökat markant.

Hallå Anders Ericson, Länsstyrelsen Skåne

Hur upplever ni i Skåne att kurser och aktiviteter riktade till lantbrukarna har fungerat under pandemin?

Jag måste säga att det har gått över all förväntan! I princip alla kurser har kunnat genomföras som planerat, deltagarantalet har faktiskt ökat och nöjdheten (enligt kursenkäter) har varit minst lika stor som vid fysiska träffar. I begränsad omfattning har även enskild rådgivning till viss del gjorts digitalt. Enligt den senaste nöjdhetsundersökningen har ju nöjdheten med Greppas rådgivning ökat totalt sett, vi tolkar det som att man har varit nöjd även med den digitala rådgivningen som har genomförts.

Vad har ni dragit för lärdomar under den här tiden och hur ser utbudet ut framöver?

Vi fortsätter på temat att det är mycket bättre med digital kompetensutveckling än ingen alls! Under pandemin har vi haft en digital revolution som vi bara sett början av.

Digital kompetensutbildning har många fördelar, tillgängligheten ökar, man slipper restid, man kan fritt välja om man vill delta i hela aktiviteten eller bara ta del av speciellt intressanta delar och så vidare. Samtidigt får vi inte glömma bort att fysiska träffar har sina fördelar, det blir normalt en bättre dialog i gruppen och minst lika viktigt är värdet av den sociala kontakten. Min bild är att vi framöver kommer att se både fysiska och digitala utbildningar som kompletterar varandra.

Greppabonden Louise Gårdenborg är Årets Östersjöbonde

Louise Gårdenborg på Gårdsjö Lantbruk i Heby bedriver ekologisk växtodling utan djur och är i behov av gödsel. Genom ett mångårigt samarbete med närliggande Julmyra Horse Center ser hon till att gödseln från 200 hästar kommer till nytta i växtodlingen.

– Jag tycker att det är viktigt att kunna tillvarata näringsämnen lokalt. Fosfor är en ändlig resurs vilket gör det ännu viktigare att utnyttja det som finns. Vi har också ett mycket bra samarbete med Julmyra sedan 10 år vilket jag tror är nyckeln till att det blir ett smidigt cirkulärt system som alla vinner på, säger Louise.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Europa investerar i landsbygdsområden

Gå in på greppa.nu och anmäl dig till våra nyhetsbrev och följ oss på Facebook

greppa näringen

Du får det här brevet för att du varit i kontakt med Greppa Näringen eller fått rådgivning av oss. Greppa Näringens medlemsbrev ges ut tre gånger per år. Vi ger råd om allt från kvävestrategi, växtskydd, våtmarker till utfordring och energieffektivisering.

Du når oss på www.greppa.nu och 0771- 573 456. Ansvarig utgivare: Stina Olofsson, Jordbruksverket. Redaktör: Karin Hugosson, LRF